

Barne-, likestillings- og diskrimineringsdepartementet
Postboks 8036
0030 Oslo

Deres ref.: 2011043404-/EVI Vår ref.207.08/IMC Dato: 29.02.13

Akademikernes høringssvar: Lovforslag om tydeliggjøring av rettigheter ved foreldrepermisjon

Akademikerne viser til høringsbrevet. Høringen har vært forelagt Akademikernes medlemsforeninger. Akademikerne ønsker å komme med følgende innspill til høringen.

Overordnet om departementets forslag

Akademikerne støtter i all hovedsak departementets forslag. Den foreslåtte presiseringen av ulike aspekter ved det generelle diskrimineringsforbudet er både riktig og viktig.

Det er et mål at lover som retter seg mot et bredt publikum, slik likestillingsloven gjør, på en enkel og klar måte, gir uttrykk for gjeldende rett. Den foreslåtte presiseringen klargjør hvilke rettigheter arbeidstaker har i foreldrepermisjon, og dermed også hvilke plikter som gjelder for arbeidsgiver.

Akademikernes medlemsforeninger mottar jevnlig henvendelser fra medlemmer som etter endt foreldrepermisjon har fått stillingen sin endret når det gjelder oppgaver og ansvarsområder. Vi ser også tendenser i foreningenes lønnsstatistikk til at kvinner og menns lønnsutvikling ikke lenger er den samme etter at kvinner har fått barn. De foreslåtte reglene vil ha betydning for denne likelønnsutfordringen.

Retten til å komme tilbake til samme eller tilsvarende stilling

Departementet foreslår i § 4a, første kulepunkt, å lovfeste arbeidstagers rett til å komme tilbake til samme eller tilsvarende stilling etter endt permisjon. Når gjeldende rett skal presiseres og synliggjøres i lov mener Akademikerne det er viktig at man får frem nyansene på en så tydelig måte som mulig.

Vi ønsker derfor at det skal komme tydeligere frem at hovedregelen skal være at arbeidstageren skal komme tilbake til samme stilling. "Tilsvarende stilling" skal være en unntaksbestemmelse. Vi mener forslaget i §4 a, kulepunkt a, ikke er tydelig nok på hva som er hovedregel og hva som er en unntaksbestemmelse.

Retten til å bli vurdert i lønnsforhandlinger

Den foreslåtte bestemmelsens første ledd punkt c lovfester retten til å bli vurdert i lønnsforhandlingene. Dette er en praktisk og viktig presisering. Slik rettssituasjonen er i dag har arbeidstagere i permisjon rett til å bli vurdert lønnsmessig som andre arbeidstagere – dvs. etter de samme vilkår og uten å ta hensyn til permisjonen. Akademikerne mener dette med fordel kan tydeliggjøres i lovforslaget, for eksempel kan man på slutten av punkt c føye til "... på samme måte som de øvrige arbeidstagerne i virksomheten."

Forslag om egen informasjonsregel for arbeidstakere i foreldrepermisjon

Akademikernes medlemsforeninger mottar en rekke henvendelser fra enkeltmedlemmer som opplever at de har kommet uheldig ut i endringsprosesser i virksomheten, fordi de har vært i foreldrepermisjon. Juridisk er disse sakene vanskelige; endringene i seg selv er lovlige i den forstand at de hadde skjedd selv om vedkommende ikke var i permisjon.

Både i omorganiserings- og rasjonaliseringsprosesser ser vi at den enkeltes tilstedeværelse og delaktighet i prosessen er av betydning for resultatet. Tilstedeværelse har betydning for hvilke oppgaver og ansvarsområder vedkommende får, og hvor i organisasjonen vedkommende blir plassert. En arbeidstaker i foreldrepermisjon kan lett bli "glemt" når det nye organisasjonskartet skal lages. Resultatet blir ofte at vedkommende kommer tilbake til en annen stilling enn tilfellet ville vært dersom hun eller han hadde vært på jobb i det aktuelle tidsrommet. Kravet om å komme tilbake til "tilsvarende stilling" i lovforslaget vil i disse tilfellene kunne være oppfylt.

For at arbeidstaker i foreldrepermisjon skal kunne ivareta sine interesser i denne typen saker, er hun avhengig av informasjon fra arbeidsgiver om det pågående endringsarbeidet. Den manglende informasjonen bidrar til indirekte diskriminering.

Arbeidstakers informasjonsbehov i disse tilfellene ivaretas ikke i tilstrekkelig grad gjennom reglene i aml kap 8 Informasjon og drøfting. Akademikerne foreslår derfor å lovfeste en plikt i perioden til å informere arbeidstaker om forhold av betydning for arbeidsforholdet.

Akademikerne foreslår følgende setning inntatt i forslagets § 4 a, rett før siste ledd:

"I perioden en arbeidstaker er i foreldrepermisjon, plikter arbeidsgiver å informere arbeidstakeren om forhold av betydning for arbeidsforholdet".

Dersom arbeidstaker informeres, vil det trolig gjøre det lettere for vedkommende å holde kontakten med arbeidsplassen, som i seg selv vil være av positiv verdi både for den enkelte arbeidstager og for arbeidsgiveren.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Ivar Munch Clausen
Rådgiver